

Asia: VN/31333/2025

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetus radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavaksi. Digita Oy (jäljempänä Digita) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Antennitelevisioon asema Suomessa on vahva. Suomalaiset katsovat lineaarista televisiota keskimäärin 2 h 24 minuuttia joka päivä. Antenniverkon kautta tv-lähetyksiä vastaanotetaan noin 1,1 miljoonassa kotitaloudessa ja noin 500000 vapaa-ajan asunnossa. Nyt valmisteilla olevat taajuusratkaisut vaikuttavat siten noin puoleen Suomen kaikista kotitalouksista. Noin 1,6 miljoonan kotitalouden lisäksi ehdotus vaikuttaa tv-yhtiöihin ja satoihin tapahtuma-alan toimijoihin. Vaikutuspiirin laajuuden vuoksi onkin tärkeää varmistaa ehdotettujen taajuusmuutosten toimivuus ennen päätöksentekoa.

Katsomme, että asian valmistelussa tulisi huomioida vielä seuraavat asiat:

1. Antennitelevisiolle tulee tulevan toimilupakauden aikana varata vähintään taajuuskaista UHF 470 MHz – 630 MHz, joka takaa tv-kanavien näkyvyyden nykyisillä peittoalueilla ilman kuluttajille aiheutuvia lisäkustannuksia. Asetusluonnoksessa esitetty 470-614 MHz:n taajuuskaista ei riitä nykyisen laajuisen televisiotoiminnan toteuttamiseen antenniverkossa, sillä Suomella ei ole riittävästi televisiotoiminnan edellyttämiä, nykyisillä lähetystehoilla olevia suurtehotajuuksia tällä taajuuskaistalla. Asetusluonnos perustuu oletukseen, että Suomi onnistuu järjestämään kansainvälisellä koordinoinnilla itselleen uudet – tällä hetkellä vielä puuttuvat - suurtehotajuudet ilman tehorajoituksia kolmeen kanavanippuun ennen verkkotoimilupakierroksen käynnistymistä. Tämä ei kuitenkaan ole varmaa, sillä kansainvälinen koordinointi on kesken ja päätökset riippuvaisia naapurimaista. Sen vuoksi Digita katsoo, että taajuussuunnitelmassa tulee tässä vaiheessa varata antennitelevisiolle taajuuskaista 470-630 MHz, jolla antenniverkon HD-lähettykset pystytään varmasti

välittämään laadukkaasti ja häiriöttä kotitalouksille nykyisillä peittoalueilla. Mikäli Suomi myöhemmin onnistuu koordinoimaan televisiotoiminnalle tarvittavat suurtehotajuudet, joissa ei ole tehorajoituksia tai kapasiteetin määrää pienentäviä laajoja SFN-alueita, on taajuussuunnitelmaa mahdollista muuttaa.

2. Televisiotoimintaan käytettävän taajuusalueen supistaminen 470-614 megahertsiin johtaisi tällä hetkellä käytettävissä olevien tietojen mukaan antenni-tv-verkon peittoalueiden pienenemiseen, kotitalouksien vastaanotto-ongelmiin ja tv-kanavien (24h/vrk) määrän vähenemiseen. Tämä johtuu edellä kohdassa 1 kuvatussa suurtehotajuuksien puutteesta. Ongelmia esiintyisi erityisesti Espoon, Lahden, Kolin, Mikkelin, Oulun, Haapaveden, Pihtiputaan, Kuopion, Eurajoen ja Turun päälähetysasemien peittoalueilla. Tämän vuoksi tv-toiminnalle varattua taajuusaluetta ei voi supistaa, ennen kuin on varmistettu, että antenniverkon kaikilla 38 päälähetysasemalla on kaikissa kanavanipuissa käytössä suurtehotajuus ilman tehorajoituksia. Tämä vältetään kohdassa 1 ehdotetulla ratkaisulla.

3. Antenni-tv-verkon peittoalueen supistuminen, ympärivuorokautisten tv-kanavien määrän väheneminen sekä kotitalouksilta edellytettävien antenniratkaisujen monimutkaistuminen heikentäisi paitsi antenniverkon kautta tv-lähetyksiä vastaanottavien kuluttajien asemaa ja tv-yhtiöiden ansaintamahdollisuuksia, myös antenniverkon asemaa suhteessa kilpaileviin jakeluteihin. Ratkaisu olisi myös teknologianeutraaliteettiperiaatteen vastainen.

4. Asetusluonnoksen mukaan televisiokäytöstä vapautuvaa taajuuskaistaa ei ole tarkoitus allokoida mihinkään käyttöön lähivuosina. Herääkin kysymys, miksi muutokset on tehtävä kovalla kiireellä nyt, kun taajuuksille on tarvetta antenni-tv ja PMSE-käytössä. Televisiokanavien määrä antenniverkossa ei ole laskussa, vaan nousussa.

5. Päätös antenni-tv-verkolta vapautuvan taajuuskaistan tulevasta käytöstä tulisi tehdä vasta WRC31 kokouksen jälkeen ja mukaisesti. EU parlamentin ja neuvoston 17.5.2017 tekemän päätöksen mukaan UHF-alue 470-694 MHz on varattu ensisijaisesti televisiolähetyksille ja PMSE-käytölle vähintään vuoteen 2030 asti.

6. EU-päätöksen mukaisesti UHF 470-694 MHz:n taajuusalueen muu käyttö on mahdollista vain, jos se ei aiheuta häiriöitä antenni-tv-lähetyksille tai PMSE-toiminnalle. Taajuusalueen muu käyttö tulisi salli vain tällä edellytyksellä. Lisäksi taajuusalueen muut käyttäjät tulisi velvoittaa huolehtimaan häiriöiden poistamisesta samoin periaattein kuin 700 MHz ja 800 MHz taajuuksien osalta on tehty.

7. EU-päätöksen mukaan jäsenvaltioiden tulee huomioida tv-palveluiden kulttuurinen ja sosiaalinen merkitys ennen muun käytön sallimista UHF 470-694 MHz taajuusalueella. Digita katsoo,

että tämän lisäksi tulisi huomioida antenniverkon huoltovarmuusrooli ennen näin merkittävien taajuuspoliittisten päätösten tekemistä. Digitan tietojen mukaan tällaisia arviointeja ei ole tehty.

8. Mikäli päätös televisiotoiminnalle varattavan taajuuskaistan supistamisesta päätetään edellä esitetystä huolimatta tehdä nyt, tulee televisiotoiminnalle varata vähintäänkin taajuuskaista 470 Mhz – 630 Mhz. Antennitv:ltä vapautuva taajuuskaista 630-694 MHz riittää hyvin suunniteltuun testikäyttöön. Vapautuva taajuusalue tulisi varata kehitteillä olevien ja tulevien teknologioiden (5G Broadcast, 6G) testaukseen ja pilotointiin.

9. Asetusluonnoksessa ei ole huomioitu mahdollisia taajuusmuutostöitä ja niistä aiheutuvia huomattavia kustannuksia. Taajuusmuutostöiden tekemiseen tulisi varata riittävästi aikaa, jotta ne pystytään tekemään mahdollisimman häiriöttömästi ja kustannustehokkaasti. Lisäksi muutoksien kuluttajaviestintä tulee toteuttaa hallitusti ja johdonmukaisesti, jotta vältetään epäselvyydet ja varmistetaan viestinnän laadun sekä luotettavuuden säilyminen. Ehdotettu aikataulu ei anna tähän mahdollisuutta. Digita katsoo, että taajuusmuutostöiden tekemiseen tulisi varata vähintään vuoden määräaika seuraavan toimilupakauden alusta lukien. Taajuusmuutostöistä aiheutuvat kustannukset tulisi säilyttää niille, jotka taajuusmuutoksista hyötyvät.

10. Taajuusalue 470-478 MHz ei ole Suomessa koskaan ollut tv-käytössä eikä alueelle (UHF kanava 21) ole koordinoitu suurtehotajuuksia. Digita ehdottaakin, että tämä taajuusalue poistetaan Televisiotoimintaan käytettävästä taajuusalueesta.

11. PSME-käyttöä ei ole mainittu asetuseruonnoksessa ja ehdotamme sen lisäämistä.

12. Ehdotus uuden taajuusalueen lisäämisestä 700 MHz:n alueelta viranomaisverkkokäyttöön on kannatettava.

Tuominen Sanna
Digita Oy